

19

Λόγος πρὸς τὸν λαόν

Ὁρισμένες ἀπλές ἀρχές πού καθορίζουν τή πολιτική ζωή τοῦ τόπου μας δίνουν καί τήν ἀπάντηση στό ἐρώτημα Βασιλεία ἢ Δημοκρατία. Βασική ἀρχή εἶναι ἡ ἐθνική ἀνεξαρτησία. Ἡ δημοκρατία εἶναι τό μόνο πολίτευμα πού ἐξασφαλίζει οἱ Ἕλληνες νά καθορίζουν οἱ ἴδιοι τή τύχη τοῦ τόπου τους. Ὁ βασιληάς ἦταν καί θά εἶναι τοποτηρητῆς ξένων συμφερόντων. Χωρίς ρίζα στή χώρα, μετά τόσα χρόνια ἀνοιχτῆς διαμάχης μέ τίς πολιτικές ἡγεσίες εἶναι ἀναγκασμένος νά καταφύγει στή συμμαχία τῶν ξένων δυνάμεων. Οἱ βασιληάδες μας ἦσαν γερμανόφιλοι, ἀγγλόφιλοι, ἀμερικανόφιλοι. Γιά κανένα δέν ἀκούστηκε ὅτι ὑποστήρθετε τά συμφέροντα τῆς πατρίδας μας ἐνάντια στίς μεγάλες δυνάμεις. Γιά νά ἀνήκει ἡ Ἑλλάδα στούς Ἕλληνες πρέπει νά ψηφίσουμε Δημοκρατία.

Μιά δεύτερη παραδεκτὴ ἀπό ὅλους μας ἀρχή εἶναι ἡ λαϊκή κυριαρχία. Μόνο ἡ δημοκρατία ἐγγυᾶται τή λαϊκή κυριαρχία. Στή βασιλεία ὁ λαός οὔτε καθορίζει ποῖός θά εἶναι βασιληάς οὔτε μπορεῖ νά διώξει τό βασιληά, πού δέ τοῦ εἶναι ἀρεστός. Γιά νά φύγουν οἱ βασιληάδες ἀπό τήν Ἑλλάδα χρειάστηκαν ἐπαναστάσεις, κινήματα, ἐθνικές καταστροφές. Ἄν ὁ Κωνσταντῖνος ἐπαναλάβει τά λάθη του θά χρειαστεῖ γιά νά τόν διώξουμε νέα ἐμφύλια διαμάχη. Ἡ βασιλεία συνεπάγεται στήν Ἑλλάδα πλατειές ἐξουσίες γιά τόν ἀνώτατο ἄρχοντα. Ὁ Παῦλος ἰσχυρίστηκε ὅτι θά μπορούσε νά ἐπιλέξει ἀκόμη καί τό κηπουρό του γιά πρωθυπουργό καί ὄχι τό πρόσωπο, πού θά τοῦ ὑπεδείκνυε ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς. Οἱ βασιληάδες θεωροῦσαν πάντα τό στρατό τομέα,

ὅπου αὐτοί ἀποκλειστικά θά κυριαρχοῦσαν. Τό ἀποτέλεσμα ἦταν οἱ κλί-
κες, ἡ ἔλθειψη κάθε δημοκρατικοῦ ἐλέγχου, ἡ 21 Ἀπριλίου καί ἡ
ἐπτάχρονη τυρρανία. Μέ τή λαϊκή κυριαρχία ἀσυμβίβαστη εἶναι καί ἡ
παράλληλη ἐξουσία, πού συνεπάγεται ἀναπόφευκτα ἡ βασιλεία. Ὁ βασι-
λιάς δημιουργεῖ δικό του κόμμα. Οἱ βασιλικοί ἄνδρες ἀποτελοῦσαν
στήν Ἑλλάδα τήν ἀφανῆ ἀλλά καί ὑπέρτατη ἐξουσία. Στήν Ἑλλάδα ἡ
βασιλευομένη δημοκρατία δέν ὑπῆρξε ποτέ δημοκρατία ἀλλά συγκαλυμμένη
τυρρανία. Γιά νά εἶναι ὁ λαός κυρίαρχος, γιά νά ἀνήκει ὁ στρατός
στό ἔθνος πρέπει νά ψηφίσουμε τή μόνη δυνατή δημοκρατία τήν ἀβασί-
λευτη Δημοκρατία.

Ὀλιγαρχίες δέν ἔχουν θέση στό τόπο μας. Ἡ βασιλεία στήριξε καί
ταυτίστηκε μέ τήν οἰκονομική ὀλιγαρχία. Οἱ μεγαλοεπιχειρηματίες
μεγαλοεφοπλιστές καί τά ξένα μονοπώλια ὑποστήριξαν καί ὑποστηρίζουν
τό βασιλικό θεσμό. Παρεμπόδισαν μέ τή βοήθειά του τή κοινωνική
πρόοδο. Ἐλπίζουν ὅτι θά τοὺς βοηθήσει καί μελλοντικά στή καταπίεση
τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἐργαζόμενου λαοῦ. Γιά νά ἐλευθερώσουμε τήν Ἑλ-
λάδα ἀπό στυγνή ἐκμετάλλευση, γιά τή κοινωνική ἀλλαγὴ πρέπει νά ψη-
φίσουμε Δημοκρατία.

Ἡ βασιλική παράταξη ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ βασιλεία εἶναι παράγοντας
ὁμαλότητος. Μόνο ὅμως ἡ δημοκρατία ἐγγυᾶται τή σταθερότητα καί
τήν εἰρηνική πρόοδο. Ἡ βασιλεία ἦταν καί θά εἶναι στήν Ἑλλάδα

ή μόνιμη πηγή άνωμαλίας. Ή δικτατορία τοῦ 36, ή δικτατορία τοῦ 67, ὁ ἐξευτελισμός τῆς Βουλῆς τό 1965, ή ἀποπομπή τοῦ Καραμανλῆ τό 1963 ἦσαν ἔργα τοῦ βασιλεῦ. Για νά κλείσουμε τό δρόμο σέ νέες συνταγματικές περιπέτειες, για σταθερότητα, εἰρήνη καί ἐθνική ἐνότητα πρέπει νά ψηφίσουμε Δημοκρατία.

Ή βασιλική παράταξη ἐπικαλεῖται τά ἔργα τῆς βασιλείας σά τή βασιλική Πρόνοια. Τά ἔργα τοῦτα ἀνήκαν στό κράτος. Τό βασιλικό περιβάλλον τά μονοπώλησε για νά ἐπεκτείνει τή δύναμή του.

Κάλεσαν οἱ βασιλικοί ἄνδρες τό λαό νά ζητιανέψει βιβλιάρια ἀπόρων κορασίδων, θέσεις σέ τεχνικές σχολές, ἐνίσχυση στή θεομηνία. Ὁ λαός ὅμως ἔχει δικαίωμα για φωμί, παιδεία καί ἀνθρώπινη διαβίωση. Δημοκρατία σημαίνει νά ἀποφασίζει ὁ λαός πάνωστό τί τοῦ ἀνήκει. Ὅχι νά τόν ἐξαναγκάζουν δῆθεν μεγαλόψυχοι νά ἐπαιτεῖ τό δικό του ὑστέρημα.

Πολλοί ἀπό σᾶς θά θυμοῦνται τή συζήτηση για τήν ἀμοιβή τοῦ βασιλεῦ. Ή βασιλεία μας εἶναι πολυδάπανη. Κοστίζει δεκάδες ἐκατομμύρια τό χρόνο. Ή αὐλή, οἱ προῖκες στίς βασιλικές πριγκίπισσες, οἱ ἐπιδεικτικές γιορτές, πληρώθηκαν καί θά πληρώνονται ἀπό τό λαό. Ή Δημοκρατία δέν ἔχει ἀνάγκη οὔτε ἀπό λοφία οὔτε ἀπό ἐπίδειξη. Για νά μή σπαταλιῶνται τά χρήματά μας, για νά χτίζονται μέ τό περίσσειμά

μας σχολεῖα καί νοσοκομεῖα πρέπει νά ψηφίσουμε Δημοκρατία.

Ἡ ἀπόφαση γιά τή δημοκρατία εἶναι ἀπόφαση πού ἐπιβάλλει ἡ ἀξιοπρέπειά μας. Πρῶτος πολίτης μιᾶς χώρας πρέπει νά εἶναι πρόσωπο πού ἔχει ἀναδειχθεῖ ἀπό τή δουλειά καί τούς πολιτικούς ἀγῶνες του. Διαβάσαμε ὅτι ὁ Κωνσταντῖνος ξέρει καράτε, δηλαδή νά παίζει ξύλο. Γιά τίς σπουδές του δέν ἀκούσαμε ποτέ τίποτα. Ὁ ἀγρότης, ὁ ἐργάτης, ὁ βιοτέχνης, ὁ ἐπαγγελματίας δέν πρέπει νά ταυτίζουν τόν ἑαυτό τους μέ κάποιον πού δέν αἰσθάνθηκε ποτέ τόν ἰδρώτα καί τό κόπο τῆς καθημερινῆς δουλειᾶς.

Ἡ σημασία τῆς βασιλείας φαίνεται στήν ὥρα τῆς κρίσης. Ὁ βασιληάς εἶναι ἐγγυητής τῆς συνταγματικῆς τάξης. Ὁ Κωνσταντῖνος ὄχι μόνο συνωμοτοῦσε τόν Ἀπρίλη τοῦ 67 γιά νά ἐπιβάλλει τή δικιά του τή βασιλική δικτατορία. Μετά τό κίνημα κάλυψε, ὑποστήριξε καί συνεργάστηκε μέ τή χούντα. Ἀποδείχτηκε ἔτσι ἀνίκανος νά προστατεύσει τό πολίτευμα. Τό Δεκέμβρη τοῦ 67 διοργάνωσε τό ἀντικίνημα γιατί οἱ συνομῶτες του δέν ἔπαιζαν τό δικό του παιχνίδι. Ἀγνόησε γιά τοῦτο τίς δημοκρατικές δυνάμεις. Ἀποδείχτηκε γιά δεύτερη φορά ἀνίκανος νά καταλάβει τό χρέος του. Εἶπε ὁ Κωνσταντῖνος ὅτι δέ θά ἐπαναλάβει τά λάθη του. Ἀλλά καί ἂν ἀκόμη θέλει νά συμπεριφερθεῖ δημοκρατικά, δέ τό μπορεῖ.

Ὁ τρόπος πού μεγάλωσε καί ὁ τρόπος πού σκέπτεται τό ἀποκλείουν.

Ψηφίζοντας τή Κυριακή γιά τή Δημοκρατία θά κάνουμε κάτι αὐτονόητο γιά κάθε ἐπιχειρηματία. Θά ἀπολύσουμε τό διευθυντή τῆς ἐπιχείρησης πού ἀνόητος καί ἀνίκανος τήν ὠδήγησε στή καταστροφή.

Ὁ Κωνσταντῖνος δέ πολέμησε. "Ἐφυγε γιά τή Ρώμη" ὅπως οἱ ἀρουραῖοι πού ἐγκαταλείπουν τό πλοῖο πού βυθίζεται" (DAILY MIRROR). "Ἐμεινε ἐκεῖ ἐπτά χρόνια σιωπηλός. Τό δημοκρατικό του πάθος ἄναψε ἀφοῦ τόν ἔδιωξαν, ἀφοῦ σταμάτησε ἡ βασιλική χορηγία. Γιά ἐπτά χρόνια ὁ δῆθεν πρῶτος ἀντιστασιακός εἰσέπραττε κάθε μέρα γύρω στίς τριάντα χιλιάδες δραχμές ἐνῶ οἱ ἐξόριστοι καί φυλακισμένοι ἔπαιρναν δεκαεφτά δραχμές. Μόνο ἄνθρωπος χωρίς συνείδηση τοῦ χρέους του θά μπορούσε νά δέχεται χρήματα ἀπό τοὺς βασανιστές, θά μπορούσε νά μένει σιωπηλός θεατής στό δράμα τοῦ τόπου μας. Σήμερα ὁ Κωνσταντῖνος ζητᾷ τήν ἀνταμοιβή μας. Νά δείξουμε ὅτι εἴμαστε λαός περήφανος. Νά ψηφίσουμε Δημοκρατία.

Ὁ Κωνσταντῖνος ξέροντας ὅτι καμμιά λογική σκέψη δέ δικαιολογεῖ τήν ἐπιστροφή του ἐπεκαλέστηκε τά συναισθήματά μας. Νοστάλγησε τή χώρα μας. Τί νοστάλγησε ὅμως; Τή ταβέρνα τῆς γειτονιάς ἢ τά παλάτιά του, τό πανηγύρι στό χωριό ἢ τίς κρουαζιέρες τῶν ἐστεμμένων; Ἴσως νοσταλγεῖ τήν ἐξουσία νά μᾶς δυναστεύει. Ὁ ἑλληνικός λαός δέ πρέπει νά τοῦ τή δώσει.

Ὁ Κωνσταντῖνος ἔδειξε στοὺς δημοσιογράφους τήν οἰκογένειά του. Ἡ

δημοκρατική παράταξη σᾶς καλεῖ νά ἀναπολήσετε τίς οἰκογένειες τῶν ἐξορίστων, τά παιδιά τῶν φυλακισμένων, τοὺς γονεῖς ἐκείνων ποὺ σκοτώθηκαν στό Πολυτεχνεῖο, τοὺς πρόσφυγες στή Κύπρο. Ἡ δυστυχία τους εἶναι δημιούργημα καί τοῦ Κωνσταντίνου.

Τό Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, τό ΠΑ.ΣΟ.Κ., σᾶς καλεῖ τή Κυριακή νά ψηφίστε ἀβασίλευτη Δημοκρατία. Σᾶς καλεῖ νά ρίξετε τό ψηφοδέλτιο μέ τά πράσινα γράμματα. Γιά νά προχωρήσουμε ἐπὶ τέλους στό τόπο μας ὁμαλά στήν ἐθνική ἀνεξαρτησία, τή δημοκρατική διαδικασία, τή κοινωνική ἀπελευθέρωση. Γιά νά εἶναι ὁ λαός κυρίαρχος, νά ἀνήκει ὁ στρατός στό ἔθνος καί ἡ Ἑλλάδα στοὺς Ἕλληνες.

Television Address of Costas Simitis
of the Executive Office of the
Panhellenic Socialist Movement (PASOK)
Thursday, December 5, 1974, 10:00 pm

Certain simple principles which determine the political life of our land give us the answer to the question of Monarchy or Republic. A basic principle is National Independence. A Republic is the only form of government which guarantees that the Greeks themselves determine the fate of their land. The king has been and will be the local representative of foreign interests. Without roots in the country, after so many years of open conflict with political leaderships, he is forced to rely on the alliance of foreign powers. Our Monarchs have been Germanophiles, Anglophiles and Americanophiles. For none of them can it be said that he supported the interests of our country against the great powers. For Greece to belong to the Greeks, we must vote for the Republic.

A second universally accepted principle is Popular Sovereignty. Only the Republic guarantees Popular Sovereignty. In a monarchy, the people neither determine who is the King, nor can they remove a King who does not please them. Revolutions, movements and national catastrophes were needed for the Kings to leave Greece. If Constantine repeats his errors, it will require a new civil conflict to remove him. The Monarchy in Greece involves broad powers for the supreme authority. Pavlos argued that he could even select his gardener for Prime Minister and not the person who would be proposed to him by the majority of the Parliament. The Kings have always considered the army a sector in which they have exclusive authority. The result has been cliques, the absence of every democratic control, April 21st and seven and half years of tyranny. Parallel power, which the monarchy inevitably involves, is irreconcilable with Popular Sovereignty. The King creates his own party. The Royalists in Greece have constituted the invisible but supreme power. In Greece, crowned democracy has never been a democracy, but a hidden tyranny.

In order that our funds not be wasted, in order to build with the surplus schools and hospitals, we must vote for the Republic.

The decision for the Republic is a decision which our dignity imposes upon us. The first citizen of a country must be a person who has been raised up by his work and his political struggles. We read that Constantine knows karate, that is that he likes a fight. About his studies, we have heard nothing. The farmer, the worker, the craftsman, the professional should not identify himself with someone who has never felt the heat and burden of everyday work.

The meaning of the Monarchy appears in hours of crisis. The King is the guarantor of constitutional order. Constantine not only conspired in April of '67 to impose his own royalist dictatorship. After the movement, he covered, supported and collaborated with the junta. He was thus proved incapable of protecting the political order. In December of '67, he organized a counter-movement because his conspirators were not dancing to his tune. In this, he ignored the democratic forces. He thus proved for a second time incapable of understanding his obligation. But even if he wanted to behave democratically, he could not do it. The way in which he grew up and the way in which he thinks forbids it. Voting on Sunday for the Republic, we will do something self-evident for every enterprising person. We will dismiss the director of the enterprise who, insensibly and ineptly, has led it to catastrophe.

Constantine did not fight. He left for Rome "as the mice abandon the sinking ship" (Daily Mirror). He stayed there silently for seven years. His democratic passions were ignited when he was expelled, when the royal allowance was halted. For seven years, the so-called first resistance fighter took in daily around 70,000 drachmaes while the exiled and imprisoned got 17 drachmaes. Only a person without consciousness of his obligations could receive money from torturers, could remain silent observer of the drama of